

अल्पसंख्याक आयुक्तालय व
जिल्हास्तरावर अल्पसंख्याक
कक्ष स्थापन करुन त्यासाठी
अनुक्रमे ३६ व ८५ पदे निर्माण
करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्र.अवि-६५२३/प्र.क्र.७२/का-१
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १४/०३/२०२४

प्रस्तावना :-

देशातील अल्पसंख्याक समुदायाच्या आर्थिक व सामाजिक मागासलेपणाचा अभ्यास करुन त्यांना मुख्य प्रवाहात आणण्याच्या दृष्टीने शिफारस करण्यासाठी केंद्र शासनाने न्या. राजेंद्र सच्चर समितीची स्थापना केली होती. न्या. सच्चर समितीने केलेल्या शिफारशीच्या अनुषंगाने अल्पसंख्याक समुहाचे आर्थिक, शैक्षणिक व सामाजिक मागासलेपण दूर करण्यासाठी, तसेच राज्यातील अल्पसंख्याकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी राज्य शासन राबवित असलेल्या कल्याणकारी धोरणांमध्ये सुसुत्रता आणून विद्यमान योजनांचे परिणामकारक संनियंत्रण करण्याच्या हेतुने व विविध नवीन योजना तयार करुन त्याची प्रभावी अंमलबजावणी एकाच मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या नियंत्रणाखाली करणे शक्य व्हावे, या उद्देशाने सामान्य प्रशासन विभाग, महसूल व वन विभाग, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग आणि रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग इ. विभागांकडून हाताळले जाणारे विषय एकाच मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या नियंत्रणाखाली आणण्यासाठी दि.२१ फेब्रुवारी, २००८ च्या अधिसूचनेन्वये “अल्पसंख्याक विकास विभागाची” स्थापना करण्यात आली.

२. अल्पसंख्याकांसाठीच्या सर्व योजनांचा तळागाळातील अल्पसंख्याक समुदायास लाभ मिळवून देण्याचे उद्दीष्ट सफल होण्याकरिता योजनांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हाधिकारी यांच्या नियंत्रणाखाली अल्पसंख्याक कक्ष स्थापन करणे आवश्यक होते. तसेच अल्पसंख्याक समुदायासाठी अल्पसंख्याक विकास विभागामार्फत/केंद्र शासनमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांची अंमलबजावणी करणे, अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या अखत्यारितील कार्यालयांशी समन्वय साधणे, अल्पसंख्याक समुदायाच्या कल्याणासाठी राबविण्यात येणाऱ्या योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी इतर विभागाच्या अखत्यारितील कार्यालयांशी समन्वय साधणे, विभागाचे प्रमुख क्षेत्रिय कार्यालय या नात्याने राज्यस्तरावर काम करणे, मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागास आवश्यकतेनुसार राज्यस्तरावरील माहितीचे संकलन करुन अहवाल

सादर करणे, केंद्र शासनाच्या १५ कलमी कार्यक्रमाची अंमलबजावणी होण्यासाठी सर्व विभागांशी समन्वय साधणे, अल्पसंख्याक समाजाच्या हितासाठी विविध विभाग व त्यांचे क्षेत्रिय कार्यालयांशी समन्वय साधणे आणि त्याबाबतची एकत्रित माहिती/अहवाल शासनास सादर करणे, अल्पसंख्याक दर्जा प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी प्राप्त प्रस्तावांची पडताळणी करून प्रस्ताव पुढील कार्यवाहीसाठी विभागास पाठविणे, अल्पसंख्याक दर्जा प्राप्त संस्थांची पाहणी करून त्याचा तपासणी अहवाल शासनास सादर करणे, अल्पसंख्याक दर्जा प्राप्त संस्थांनी अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांचे अर्ज नाकारल्यास त्याची तपासणी करून शासनास अहवाल पाठविणे, जिल्हा स्तरावरील अल्पसंख्याक कक्षाकडे पाठपुरावा करणे, योजनांचा लाभ राज्यातील सर्व अल्पसंख्याक समुदायापर्यंत पोहोचण्यासाठी उपाययोजना करणे, त्याचा लाभ होतो किंवा कसे यावर देखरेख ठेवणे, योजनांची निष्पत्ती, योजनांतील त्रुटी/सुधारणा इ. सूचविणे, शासन आदेशांची अंमलबजावणी, निधीचा विनियोग, योजना/सेवा याबाबतचे सर्व प्रस्ताव शासनास पाठविणे इत्यादी सर्व बाबींसाठी अल्पसंख्याक विकास विभाग (खुद्द) व सदर जिल्हास्तरावरील अल्पसंख्याक कक्ष आणि विभागाच्या अधिपत्याखालील कार्यालये यांच्यामध्ये समन्वय साधण्यासाठी या विभागाच्या अधिपत्याखाली अल्पसंख्याक आयुक्तालय स्थापन करणेबाबत मा. मंत्रिमंडळाच्या दि.११.०३.२०२४ च्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आला. त्या अनुषंगाने अल्पसंख्याक आयुक्तालय व जिल्हास्तरावर अल्पसंख्याक कक्ष स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या अधिपत्याखाली “अल्पसंख्याक आयुक्तालय” स्थापन करून आयुक्तालयाच्या आस्थापनेवर खालीलप्रमाणे ३६ पदे निर्माण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम व संवर्ग	सुधारित वेतन मॅट्रीक्समधील वेतनस्तर	एकूण पदे
१	आयुक्त	संवर्ग पद	१
२	उप आयुक्त	S-२३:६७७००-२०८७००	१
३	कार्यकारी अभियंता	S-२३:६७७००-२०८७००	१
४	सहायक आयुक्त	S-२०:५६१००-१७७५००	२
५	अधीक्षक (विधी)	S-१७:४७६००-१५११००	१
६	अधीक्षक	S-१४:३८६००-१२२८००	१
७	सहायक अभियंता श्रेणी-२	S-१५:४१८००-१३२३००	२
८	सहायक लेखा अधिकारी	S-१५:४१८००-१३२३००	१
९	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	S-१६:४४९००-१४२४००	१

१०	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S-१५:४१८००-१३२३००	१
११	सहायक संशोधन अधिकारी	S-१४:३८६००-१२२८००	२
१२	वरिष्ठ लिपिक	S-८:२५५००-८११००	३
१३	लिपिक-टंकलेखक	S-६:१९९००-६३२००	६
१४	अधीक्षक (भूमि अभिलेख)	करार पद्धतीने /बाह्ययंत्रणेद्वारे/ कंत्राटी तत्वावर	१
१४	वाहनचालक	बाह्ययंत्रणेद्वारे/ कंत्राटी तत्वावर	४
१५	शिपाई	बाह्ययंत्रणेद्वारे/ कंत्राटी तत्वावर	८
एकूण पदे			३६

२. प्रत्येक जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारी यांच्या नियंत्रणाखाली “अल्पसंख्याक कक्ष” स्थापन करून सदर कक्षासाठी खालीलप्रमाणे एकूण ८५ पदे निर्माण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	जिल्ह्यांची नावे	पदांची नावे			एकूण पदे
		वरिष्ठ लिपिक	लिपिक-टंकलेखक	शिपाई (बाह्ययंत्रणेद्वारे/कंत्राटी पद्धतीने)	
१	अकोला	१	१	१	३
२	अमरावती	१	१	१	३
३	छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद)	१	१	१	३
४	बुलढाणा	१	१	१	३
५	हिंगोली	१	१	१	३
६	जालना	१	१	१	३
७	मुंबई	१	१	१	३
८	मुंबई उपनगर	१	१	१	३
९	नागपूर	१	१	१	३
१०	नांदेड	१	१	१	३
११	परभणी	१	१	१	३
१२	ठाणे	१	१	१	३
१३	वाशिम	१	१	१	३
१४	पालघर	-	१	१	२
१५	रायगड	-	१	१	२
१६	रत्नागिरी	-	१	१	२

१७	सिंधुदूर्ग	-	१	१	२
१८	नाशिक	-	१	१	२
१९	पुणे	-	१	१	२
२०	सातारा	-	१	१	२
२१	सांगली	-	१	१	२
२२	सोलापूर	-	१	१	२
२३	अहमदनगर	-	१	१	२
२४	नंदूरबार	-	१	१	२
२५	धुळे	-	१	१	२
२६	जळगाव	-	१	१	२
२७	लातूर	-	१	१	२
२८	धाराशिव	-	१	१	२
२९	वर्धा	-	१	१	२
३०	यवतमाळ	-	१	१	२
३१	भंडारा	-	१	१	२
३२	गोंदिया	-	१	१	२
३३	गडचिरोली	-	१	१	२
३४	चंद्रपूर	-	१	१	२
३५	कोल्हापूर	-	१	१	२
३६	बीड	-	१	१	२
एकूण					८५

३. अल्पसंख्याक आयुक्तालयाचे कार्यालय हज हाऊस, छत्रपती संभाजीनगर या शासकीय इमारतीमध्ये राहिल. तसेच जिल्हास्तरावरील अल्पसंख्याक कक्षासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयाने त्यांच्या कार्यालयातील जागा उपलब्ध करून द्यावी.

४. जिल्हाधिकारी कार्यालयातील जिल्हा नियोजन अधिकारी हे “जिल्हा नियोजन अधिकारी तथा जिल्हा अल्पसंख्याक अधिकारी (पदनाम)” म्हणून काम पाहतील. जिल्हा नियोजन अधिकारी तथा जिल्हा अल्पसंख्याक अधिकारी हे जिल्हा अल्पसंख्याक कक्षाचे प्रमुख म्हणून कामकाज पाहतील. जिल्हास्तरावरील अल्पसंख्याक कक्षाची लिपिक-टंकलेखक संवर्गातील पदे आवश्यकता बघून टप्पाटप्प्याने भरण्यात येतील.

५. नव्याने निर्माण करण्यात येणाऱ्या अल्पसंख्याक आयुक्तालयाच्या आस्थापनेवरील ३६ पदांच्या वेतनासाठी वार्षिक रु.२.२० कोटी व कार्यालयीन खर्चासाठी वार्षिक रु.४०.०० लक्ष, तसेच ३६ जिल्हास्तरावरील अल्पसंख्याक कक्षांच्या एकूण ८५ पदांच्या वेतनासाठी वार्षिक रु.२.२५ कोटी व कार्यालयीन खर्चासाठी वार्षिक रु.३.६० कोटी अशी एकूण रु.८.४५ कोटी इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. उक्त खर्चासाठी

नवीन लेखाशीर्ष उघडण्याची व आवश्यक ती तरतूद करण्याची कार्यवाही स्वतंत्ररित्या करण्यात येईल.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा संकेतांक २०२४०३१५१११२०७२५१४ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(आय. ए. कुंदन)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. सर्व मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
४. मा. अध्यक्ष/ मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई.
५. मा. मंत्री, अल्पसंख्याक विकास विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/ विधानसभा, विधान भवन, मुंबई.
८. सर्व मा. विधानपरिषद सदस्य /विधानसभा सदस्य,
९. मा. मुख्य सचिव
१०. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय मुंबई.
११. सर्व विभागीय आयुक्त
१२. सर्व जिल्हाधिकारी
१३. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
१४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परिक्षा), मुंबई/ नागपूर
१५. संचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई
१६. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१
१७. संचालक, संचालनालय लेखा व कोषागारे, कुटीर क्र.१५ व १६, बॅरेक्स , मंत्रालय समोर, मुंबई
१८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१९. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
२०. जिल्हा कोषागार अधिकारी, सर्व जिल्हे.
२१. निवडनस्ती/संग्रहार्थ (कार्यासन-१)